

หลักและแนวคิดในการกำหนดอัตราค่าบริการโทรคมนาคม: โทรศัพท์พื้นฐาน

นางสาวทิพนัญญา กังวาฬไกรไพศาล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

REGULATORY PRINCIPLE AND CONCEPT ON FIXED-LINE TELEPHONY
TARIFF AND PRICING

Miss Thipnattha Kangwamgraisarn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws Program in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

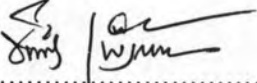
Academic Year 2549

Copyright of Chulalongkorn University

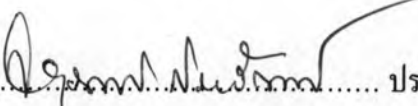
491379

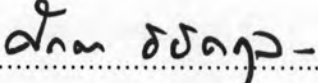
หัวข้อวิทยานิพนธ์	หลักและแนวคิดในการกำหนดอัตราค่าบริการ โทรคมนาคม: โทรศัพท์พื้นฐาน
โดย	นางสาวทิพัญญา กังวาฬไกรไพศาล
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ดร.ศักดา ธนิตกุล

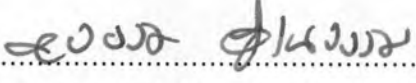
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทนิติศาสตรบัณฑิต


..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รติพันธุ์ เชื้อบุญชัย)

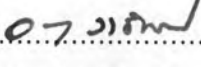
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์


..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ดร.จตุรงค์ ธีระวัฒน์)


..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ดร.ศักดา ธนิตกุล)


..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุธรรม อยู่ในธรรม)


..... กรรมการ
(ดร.นงลักษณ์ พิณนิติศาสตร์)


..... กรรมการ
(นายอนันต์ วรดิพิงศ์)

ทิพนัญญา กังวาไพกรไพศาล : หลักและแนวคิดในการกำกับดูแลกับอัตราค่าบริการโทรคมนาคม:
โทรศัพท์พื้นฐาน.(REGULATORY PRINCIPLE AND CONCEPT ON FIXED-LINE
TELEPHONY TARIFF AND PRICING) อ. ที่ปรึกษา: รศ.ดร. ศักดา ธนิตกุล, 246 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความจำเป็นในการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การกำกับดูแลอัตราค่าบริการในกิจการโทรคมนาคม โดยเฉพาะในกิจการการให้บริการโทรศัพท์พื้นฐาน ตลอดจนพิจารณาถึงแนวความคิดและรูปแบบของการกำกับดูแลอัตราค่าบริการในกิจการโทรคมนาคม เนื่องจากในอดีตการกำกับดูแลอัตราค่าบริการในกิจการดังกล่าวนั้น เป็นไปโดยไม่ปรากฏกฎเกณฑ์ในการกำหนดรวมถึงการเปลี่ยนแปลงอัตราค่าบริการอย่างชัดเจน อันเป็นผลมาจากลักษณะเฉพาะของกิจการโทรคมนาคมประกอบด้วยข้อจำกัดทางกฎหมาย ซึ่งเกิดจากแนวความคิดที่ว่าบริการโทรคมนาคมเป็นการให้บริการสาธารณะซึ่งรัฐบาลจะต้องเป็นผู้ประกอบการ จึงส่งผลให้สภาพตลาดมีลักษณะของการผูกขาดโดยผู้ประกอบการรายเดียวหรือน้อยราย ผู้ประกอบการจึงมีอิทธิพลต่อการกำหนดอัตราค่าบริการทำให้เกิดสภาพของตลาดล้มเหลว (Market failure) การกำกับดูแลอัตราค่าบริการจึงเป็นเครื่องมือประการสำคัญที่ก่อให้เกิดการสภาพของการแข่งขันทางด้านราคา และเป็นไปตามกลไกตลาดในที่สุด ประกอบกับแนวโน้มของการเปิดเสรีในการค้าบริการซึ่งเป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศ จึงทำให้บทบาทขององค์กรกำกับดูแลเพิ่มมากขึ้น เพื่อลดปัญหาในเรื่องของตัวแทน (Principle agent) และดำเนินการให้ตลาดการค้าบริการโดยเฉพาะกิจการโทรคมนาคมมีการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม

ผลสรุปของการวิจัยพบว่า จากแนวทางปฏิบัติของนานาประเทศซึ่งเกิดจากการวางหลักเกณฑ์และการตีความ ประกอบกับแนวคิดและทฤษฎีทั้งทางเศรษฐศาสตร์และเทคโนโลยี หลักเกณฑ์ในการกำหนดอัตราค่าบริการที่เหมาะสมที่สุด คือ อัตราค่าบริการที่สะท้อนต้นทุนที่แท้จริง (cost - based) ด้วยเหตุดังกล่าว จึงนำมาซึ่งการศึกษาหารูปแบบการกำกับดูแลอัตราค่าบริการที่อยู่บนพื้นฐานของต้นทุนที่แท้จริง โดยรูปแบบการกำกับดูแลที่เป็นที่ได้รับความนิยมหลักๆ ได้แก่ การกำกับดูแลโดยการควบคุมผลตอบแทนการลงทุน (Rate of Return) และการกำกับดูแลโดยการควบคุมเพดานราคา (Price cap) แต่อย่างไรก็ตาม ทั้งสองรูปแบบยังคงมีข้อบกพร่องประการสำคัญคือ ขาดแรงจูงใจต่อผู้ประกอบการ จึงเริ่มมีการพัฒนารูปแบบการกำกับดูแลโดยเพิ่มแรงจูงใจดังกล่าว อาจเรียกได้ว่าเป็นแนวการกำกับดูแลแบบ Incentive Regulation จากความเปลี่ยนแปลงทางแนวคิดและสถานการณ์ต่างๆ จึงสมควรที่จะนำไปสู่การพิจารณาและกำหนดรายละเอียดในการตีความหลักเกณฑ์ที่มีอยู่ในปัจจุบัน ให้เกิดความชัดเจนมากขึ้นเพื่อส่งผลกระทบต่อการนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมที่สุด

สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2549

ลายมือชื่อนิสิต.....ทิพนัญญา กังวาไพกรไพศาล.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....ศักดา ธนิตกุล.....

4686218434 : MAJOR LAWS

KEY WORD: TARIFF / PRICING / REGULATORY / TELECOMMUNICATIONS


THIPNATTHA KANGWARNGRAIPAISARN: REGULATORY PRINCIPLE AND CONCEPT ON FIXED-LINE TELEPHONY TARIFF AND PRICING. THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. SUKDA THANITCUL, Ph.D. 246 pp.


This research's objective is to study the necessity to impose pricing and tariff regulation on telecommunications service, particularly in fixed-line telephony service and, as well, to contemplate principles of pricing and tariff regulation and its application. From the past, no apparent principle on price and tariff stipulation or variation in telecommunications service has ever been manifested. Due to its *sui generis* characteristic and legal constraint, telecommunications service has always been regarded as public utility service which must be operated, solely, by state government. Thai telecommunications market, as a result, has always been monopolized or, at least, oligopolized naturally by state operator who has indefinitely power over price. This concept has proved to lead telecommunications market to market failure. Therefore, accordingly with international trend in compliance with the WTO obligations relating to telecommunications market liberalization, pricing and tariff regulation now become essential tool in fostering free and fair market competition and drive current price down to sufficient competitive level.

After observing international best practice combined with economic principle and theory, a conclusion may be drawn from this study is that the most suitable pricing and tariff regulation should be based on cost or so called "cost based" pricing and tariff. From this starting point, the study suggested that cost based pricing and tariff regulation may be applied in variety of methods. The most prominent would include Rate of Return and Price Cap. Both of these methods mentioned are still, however, inheriting some major deficiencies; especially, *inter alia*, its inefficiency to induce cost reduction for telecommunications service operator. Hence, there is an attempt to renovate those former regulatory tools to eliminate or at least minimize deficiencies. This newly emerging concept known as Incentive Regulation should be considered closely and would guide to new approach of pricing and tariff regulation in telecommunications service which observed to be more appropriated and more efficient.

Field of study LAWS

Academic year 2006

Student's signature.....

Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีจากความช่วยเหลือสนับสนุนทั้งทางด้านวิชาการและกำลังใจจากบุคคลต่างๆ มากมาย ผู้เขียนจึงใคร่ขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านรองศาสตราจารย์สุธรรม อยู่ในธรรม ที่ได้ให้ความกรุณาเป็นที่ปรึกษา พร้อมทั้งได้ให้คำแนะนำ แนวทาง แนวคิด ตลอดจนการแก้ปัญหาต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ ดร.ศักดิ์ดา ธนิตกุล ที่ได้ให้ความกรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เช่นกัน

ผู้เขียนขอขอบพระคุณท่านอาจารย์จตุรนต์ ธิระวัฒน์ ที่กรุณารับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำวิทยานิพนธ์นี้ ขอขอบพระคุณท่านดร.นงลักษณ์ พิณยนิติศาสตร์และท่านอนันต์ วรดิพิงษ์ ที่กรุณาให้แง่คิดและข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในการแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งให้เกียรติเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบคุณคุณเฉลิมชัย ก๊กเกียรติกุล และคุณศุภวัฒน์ วัฒนธรรณปติ ที่ให้ความช่วยเหลือในส่วนของการข้อมูลอันเป็นประโยชน์ยิ่ง พร้อมทั้งให้คำปรึกษาที่ดีต่อการจัดทำ คุณอรดา เทพยายน และคุณธันยพร เปาทอง ที่คอยให้คำปรึกษาที่มีประโยชน์และให้กำลังใจตลอดมา รวมถึงน้องๆ ส่วนงาน กทข. สุธรรม อยู่ในธรรม ทุกคนสำหรับกำลังใจที่มอบให้ คุณมนต์ชัย สมสิงห์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือด้วยดีตลอดมาและมีส่วนสำคัญที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วง

เหนือสิ่งอื่นใดขอกราบขอบพระคุณปีากับแม่ สำหรับทุกสิ่งทุกอย่างที่ท่านให้แก่ผู้เขียนเสมอมา และเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่งสำหรับผู้เขียนในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมถึงพี่สาวทั้งสองที่คอยให้กำลังใจ ทำยสุดขอขอบคุณเพื่อนๆ รวมทั้งบุคคลที่ให้ความช่วยเหลืออีกหลายท่านซึ่งไม่อาจกล่าวนามได้ทั้งหมด ประโยชน์อันใดที่เกิดจากการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอมอบให้เป็นความดีของปีากับแม่ หากแม้มีสิ่งใดบกพร่องผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่ผู้เดียว และความสำเร็จในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ย่อมเป็นผลมาจากความกรุณาและความช่วยเหลือของทุกท่านที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งจึงขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย.....	6
1.3 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	6
1.4 สมมติฐานของการวิจัย.....	7
1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	7
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	7
บทที่ 2 โครงสร้างของตลาดโทรศัพท์พื้นฐาน.....	8
2.1 ตลาดแข่งขันสมบูรณ์ (Perfect Market).....	9
2.1.1 ลักษณะของตลาดแข่งขันสมบูรณ์.....	10
2.1.2 ประโยชน์ของตลาดแข่งขันสมบูรณ์.....	11
2.2 ตลาดแข่งขันไม่สมบูรณ์ (Imperfect Market).....	11
2.2.1 ลักษณะของตลาดแข่งขันไม่สมบูรณ์.....	12
2.2.2 ประเภทของตลาดแข่งขันไม่สมบูรณ์.....	13
2.2.2.1 ตลาดที่มีผู้ขายน้อยราย (Oligopoly Market).....	13
2.2.2.2 ตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด (Monopolistic Competition Market).....	14
2.2.2.3 ตลาดผูกขาด (Monopoly Market).....	14
2.3 ตลาดการให้บริการโทรคมนาคม.....	18

2.3.1	ลักษณะของตลาดการให้บริการโทรคมนาคม.....	18
2.3.2	ประเภทของตลาดการให้บริการโทรคมนาคม.....	19
2.3.2.1	ตลาดผูกขาดสมบูรณ์ (Monopoly).....	19
2.3.2.2	ตลาดแข่งขันโดยผู้ให้บริการน้อยราย (Oligopoly).....	20
2.3.2.3	ตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด (Monopolistic competition).....	20
2.4	ความล้มเหลวของระบบตลาด.....	21
2.4.1	สาเหตุความล้มเหลวของระบบตลาด.....	21
2.4.1.1	ผลภายนอก (Externality).....	21
2.4.1.2	สินค้าสาธารณะ (Public goods).....	22
2.4.1.3	การผูกขาดโดยธรรมชาติ (Natural Monopoly).....	22
2.4.1.4	ความไม่สมบูรณ์ของตลาด (Imperfect Market).....	23
2.4.1.5	ความไม่เป็นธรรมในการกระจายรายได้.....	24
บทที่ 3	การกำหนดราคาในภาคโทรคมนาคม.....	26
3.1	การกำหนดราคาในตลาด: พิจารณาตามลักษณะของตลาด.....	26
3.1.1	การกำหนดราคาในตลาดที่มีการแข่งขันอย่างสมบูรณ์ (Price under Pure Competition).....	28
3.1.2	การกำหนดราคาในตลาดที่มีการแข่งขันไม่สมบูรณ์ : ภาคบริการสาธารณะ.....	29
3.1.2.1	การกำหนดราคาตามหลักต้นทุนส่วนเพิ่ม (marginal cost) เท่ากับรายรับส่วนเพิ่ม (marginal revenue).....	31
3.1.2.2	การกำหนดราคาตามหลักต้นทุนส่วนเพิ่ม เท่ากับราคา (Price).....	32
3.1.2.3	การกำหนดราคาตามหลักต้นทุนเฉลี่ย (average cost) เท่ากับราคา (Price).....	34
3.2	การกำหนดราคาในกิจการโทรคมนาคม.....	36
3.2.1	สภาพปัญหาการกำหนดราคาในกิจการโทรคมนาคม.....	36
3.2.2	วิวัฒนาการและแนวทางการกำหนดราคาในกิจการโทรคมนาคม.....	38
3.2.2.1	ระยะเริ่มแรก: การผูกขาดโดยธรรมชาติ การให้บริการอย่าง ทั่วถึงและการอุดหนุนข้ามประเภทบริการ.....	38
3.2.2.2	ระยะที่สอง: นโยบายเพิ่มการแข่งขัน ปรับเปลี่ยนสมดุลอัตรา	

ค่าบริการและการให้บริการอย่างทั่วถึง.....	41
3.2.2.3 ระยะที่สาม: การเปิดเสรีและพันธกรณีระหว่างประเทศ.....	45
3.2.3 วัตถุประสงค์หลักในการกำหนดอัตราค่าบริการ	
ในกิจการโทรคมนาคม.....	46
3.2.3.1 ความมีประสิทธิภาพ (Efficiency).....	46
3.2.3.2 บริการอย่างทั่วถึง (Universal service).....	47
3.2.3.3 การกำกับดูแลผู้ผูกขาด.....	48
3.2.3.4 อัตราค่าบริการที่สนับสนุนการแข่งขัน.....	48
3.3 แนวทางการกำหนดราคาในกิจการโทรคมนาคม.....	50
3.3.1 การกำหนดราคาโดยอิงกับกลไกตลาด	
(Market-based pricing).....	51
3.3.1.1 ข้อดีของ Market-based pricing.....	53
3.3.1.2 ข้อเสียของ Market-based pricing.....	54
3.3.2 การกำหนดราคาโดยอิงกับต้นทุน (Cost-based pricing).....	54
3.3.2.1 มุมมองเกี่ยวกับการพิจารณาต้นทุน	
(Costing Perspective).....	59
(1) ต้นทุนจากมุมมองทางด้านบัญชี	
(Accounting cost approach).....	59
(2) ต้นทุนจากมุมมองทางด้านวิศวกรรม	
(Engineering cost approach).....	60
(3) ต้นทุนจากมุมมองทางด้านเศรษฐศาสตร์	
(Economic cost approach).....	61
3.3.2.2 คำนิยามและหลักการเบื้องต้นในการพิจารณาต้นทุน	
(Costing Terms and Concepts)	62
3.3.2.3 แนวทางและวิธีการคิดต้นทุน	
(Approach and Methods Costing).....	65
3.3.2.4 ระบบบัญชีต้นทุน (Cost Accounting System).....	66
- บัญชีต้นทุนในอดีต (Historical Cost Accounting)	
หรือบัญชีต้นทุนในปัจจุบัน (Current Cost Accounting).....	67
- ต้นทุนที่มีอยู่จริง (Actual costs) และต้นทุนแบบ	
มองไปข้างหน้า (Forward-looking costs).....	68

- กฎเกณฑ์การกำหนดต้นทุน (Cost Standards).....	69
(1) วิธีจัดสรรต้นทุนทั้งหมด	
(Fully Distributed Cost: FDC).....	70
(2) Stand-alone Cost (SAC).....	76
(3) Embedded Direct Analysis: EDA.....	77
(4) วิธีการคิดต้นทุนส่วนเพิ่มระยะยาว	
(Long Run Incremental Cost: LRIC).....	78
(5) วิธีการต้นทุนส่วนเพิ่มทั้งหมดระยะยาว (Total Service	
Long Run Incremental Cost: TSLRIC).....	81
(6) วิธีการต้นทุนส่วนเพิ่มเฉลี่ยระยะยาว (Long Run Average	
Incremental Cost: LRAIC).....	83
(7) วิธีการต้นทุนส่วนเพิ่มองค์ประกอบโครงข่ายแยกส่วน	
ทั้งหมดระยะยาว(Total Element Long Run Incremental	
Cost: TELRIC).....	84
3.3.2.5 การแบ่งแยกต้นทุน (Accounting Separation).....	88
3.3.3 การกำหนดราคาโดยอิงกับอุปสงค์ (Demand-based pricing).....	91
3.3.3.1 หลักความสามารถในการจ่าย (Ability to pay principle).....	92
3.3.3.2 หลักกระจายผลประโยชน์ (The Diffusion of Benefits	
principle).....	93
3.3.3.3 การกำหนดราคาแบบ Ramsey Pricing	
(Ramsey Boiteuex).....	94
(1) ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ (Elasticity of Demand).....	96
(2) การคิดคำนวณค่าความยืดหยุ่น (Elasticity Estimate).....	97
- ข้อดีของ Demand-based pricing.....	98
- ข้อเสียของ Demand-based pricing.....	98
3.4 การปรับอัตราค่าบริการให้มีความสมดุลกับต้นทุน.....	99
บทที่ 4 แนวทางการกำกับดูแลอัตราค่าบริการโทรศัพท์พื้นฐาน.....	103
4.1 แนวทางการกำกับดูแลอัตราค่าบริการโทรศัพท์พื้นฐาน.....	103
4.2 หลักการและความคิดพื้นฐานของการกำกับดูแลอัตราค่าบริการ	
โทรคมนาคม (Philosophy of Price Regulation).....	105

4.2.1	ความอยู่ได้ของผู้ให้บริการหรือผู้ประกอบการ (Sustainability).....	105
4.2.2	ความยุติธรรม (Equity).....	105
4.2.3	ความมีประสิทธิภาพ (Efficiency).....	105
4.3	รูปแบบการกำกับดูแลอัตราค่าบริการโทรศัพท์พื้นฐาน.....	105
4.3.1	กำกับดูแลโดยการตั้งราคาตามดุลยพินิจ (Discretionary price setting).....	106
4.3.2	กำกับดูแลโดยควบคุมอัตราผลตอบแทนการลงทุน (Rate of Return: ROR).....	109
	(1) กำหนดรายการต้นทุนของบริษัทผู้ประกอบการ.....	111
	- อัตราต้นทุนของเงินทุน (Cost of capital) ที่สมเหตุสมผล.....	113
	(2) กำหนดฐานมูลค่าของค่าใช้จ่ายในการลงทุนที่ควรได้รับ ผลตอบแทน.....	116
	(3) กำหนดอัตราผลตอบแทน (Rate of Return).....	116
	(4) กำหนดรายได้ที่จำเป็นจะต้องได้รับ (Revenue requirement)...	117
	(5) กำหนดราคาสินค้าหรือบริการ.....	117
4.3.2.1	ข้อดีของ Rate-of-return.....	119
4.3.2.2	ข้อเสียของ Rate-of-return.....	119
4.3.3	กำกับดูแลโดยการควบคุมอัตราผลตอบแทนการลงทุนที่สร้าง แรงจูงใจให้ผู้ประกอบการ (ROR- Incentive Regulation).....	122
4.3.3.1	อัตราผลตอบแทนการลงทุนที่ถูกกำหนด ให้อยู่ในช่วงใดช่วงหนึ่ง(Banded Rate-of-Return).....	123
4.3.3.2	Rate Case Moratoria.....	123
4.3.3.3	การแบ่งปันผลตอบแทน (Earnings-sharing).....	123
4.3.4	กำกับดูแลโดยกำหนดเพดานราคา (Price Cap).....	124
4.3.4.1	คุณลักษณะของการควบคุมเพดานราคา.....	125
4.3.4.2	สูตรการคำนวณพื้นฐานของการควบคุมเพดานราคา.....	128
4.3.4.3	น้ำหนักและดัชนีราคา (Weights and Price Indices).....	130
4.3.4.4	ตะกร้าบริการ (Service Baskets).....	132
4.3.4.5	การกำหนดค่าประสิทธิภาพการให้บริการ(X factor).....	133
	(1) กรณีกำกับดูแลเพียงบางประเภทบริการ.....	135

	(2) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอุตสาหกรรม.....	137
	(3) การแข่งขันที่ไม่สมบูรณ์ในระบบเศรษฐกิจ.....	138
	(4) อัตราเงินเฟ้อของระบบเศรษฐกิจ.....	138
4.4	ข้อเปรียบเทียบกฎเกณฑ์การกำกับดูแลอัตราค่าบริการ ระหว่าง Price cap และ Rate of Return.....	141
4.5	ปัญหาที่เกิดขึ้นในการนำกฎระเบียบควบคุมเพดานราคา มาบังคับใช้ในทางปฏิบัติ.....	146
4.6	ประเด็นทั่วไปที่ควรคำนึงถึงในการควบคุม กำกับดูแลอัตราราคา.....	151
4.7	องค์กรกำกับดูแลอัตราค่าบริการ.....	154
	4.7.1 กระทรวงหรือหน่วยงานของรัฐบาล (Ministry).....	154
	4.7.2 องค์กรกำกับดูแลอิสระกิจการโทรคมนาคม (Independent Telecommunications Regulator).....	155
	4.7.3 องค์กรกำกับดูแลการแข่งขัน (Competition Authority).....	155
บทที่ 5	แนวทางการกำกับดูแลอัตราค่าบริการโทรศัพท์พื้นฐานในประเทศไทย.....	162
5.1	ลักษณะของตลาดโทรคมนาคมไทย.....	163
	5.1.1 ผู้ขาดโดยธรรมชาติ (Natural Monopoly).....	164
	5.1.2 ผู้ขาดโดยกฎหมาย.....	165
	5.1.2.1 พระราชบัญญัติโทรเลขและโทรศัพท์ พ.ศ. 2477.....	165
	5.1.2.2 พระราชบัญญัติการโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2497..	166
	5.1.2.3 พระราชบัญญัติการสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2519....	166
	5.1.3 ผู้ขาดโดยสัญญาสัมปทาน.....	168
5.2	ประเภทตลาดโทรคมนาคมในประเทศไทย.....	169
	5.2.1 ตลาดโทรศัพท์พื้นฐาน (Fixed-line Market).....	170
	5.2.2 ตลาดโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศ (International Long- distance).....	171
	5.2.3 ตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile Market).....	172
	5.2.4 ตลาดอินเทอร์เน็ต (Internet Market).....	172
5.3	ความสูญเสียทางเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากการผูกขาด.....	174
5.4	แนวทางการกำกับดูแลอัตราค่าบริการโทรศัพท์พื้นฐานในประเทศไทย.....	175

5.4.1	แนวทางการกำกับดูแลอัตราค่าตอบแทนการใช้และเชื่อมต่อ โครงข่ายโทรคมนาคมของประเทศไทย.....	184
5.4.2	แนวทางการกำกับดูแลอัตราค่าบริการโทรศัพท์พื้นฐานใน ประเทศไทย.....	189
บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....		199
6.1	บทสรุป.....	199
6.1.1	การกำกับดูแลอัตราค่าตอบแทนการใช้และเชื่อมต่อโครงข่าย โทรคมนาคมในประเทศไทย.....	204
6.1.2	การกำกับดูแลอัตราค่าบริการโทรศัพท์พื้นฐานในประเทศไทย.....	209
6.2	ข้อเสนอแนะ.....	212
รายการอ้างอิง.....		220
บรรณานุกรม.....		228
ภาคผนวก.....		232
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....		246

สารบัญตาราง

๗

ตาราง		หน้า
ตารางที่ 1	แสดงการเปรียบเทียบลักษณะของตลาดแต่ละประเภท.....	16
ตารางที่ 2	แสดงลักษณะเฉพาะของ "ราคา".....	27
ตารางที่ 3	แสดงค่านิยมและหลักการเบื้องต้นของต้นทุนที่สำคัญๆ.....	63
ตารางที่ 4	ตัวอย่างอัตราต้นทุนของเงินทุนที่นำมาใช้ในประเทศต่างๆ ในกลุ่มสหภาพยุโรป.....	113
ตารางที่ 5	สูตรการคำนวณต้นทุนเงินถัวเฉลี่ย (Weighted Average Cost of Capital: WACC).....	115
ตารางที่ 6	ความแตกต่างขององค์ประกอบที่ใช้ในการคำนวณ WACC ของประเทศ อังกฤษ, เนเธอร์แลนด์ และเดนมาร์ก.....	116
ตารางที่ 7	การเปรียบเทียบการกำกับดูแลอัตราค่าบริการแบบเพดานราคา(Price cap) ของประเทศสหรัฐอเมริกา, แคนาดา, อังกฤษ และออสเตรเลีย.....	139
ตารางที่ 8	เปรียบเทียบระหว่างการควบคุมอัตราผลตอบแทนการลงทุน (ROR) กับการควบคุมเพดานราคา (Price cap).....	142
ตารางที่ 9	สรุปตัวอย่างรูปแบบ ขอบเขต และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมกำกับ ดูแลอัตราค่าบริการ.....	156
ตารางที่ 10	เปรียบเทียบอัตราค่าโทรศัพท์ทางไกลภายในประเทศของไทยและประเทศ ในภูมิภาคเดียวกัน.....	170
ตารางที่ 11	เปรียบเทียบอัตราค่าโทรศัพท์ทางไกลภายในประเทศของไทยและประเทศ ในภูมิภาคเดียวกัน.....	171
ตารางที่ 12	โครงสร้างตลาดบริการโทรคมนาคมในประเทศไทย พ.ศ. 2545.....	173
ตารางที่ 13	กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลอัตราค่าบริการโทรคมนาคมใน ประเทศไทย.....	197

สารบัญภาพ

ภาพประกอบ	หน้า
รูปภาพที่ 1 แสดงหลักเกณฑ์เบื้องต้นในการจัดสรรหรือแบ่งแยกต้นทุนทางบัญชี.....	71
รูปภาพที่ 2 แสดงต้นทุนแบ่งปัน (Shared cost).....	74
รูปภาพที่ 3 การแบ่งแยกต้นทุนระหว่างต้นทุนร่วม (joint cost) กับต้นทุนทางตรง (Direct cost).....	75
รูปภาพที่ 4 ความแตกต่างระหว่างการคิดต้นทุนโดยวิธีต้นทุนส่วนเพิ่มระยะยาว(LRIC) และวิธีการจัดสรรต้นทุนทั้งหมด (FDC).....	81
รูปภาพที่ 5 การให้คำจำกัดความของการแบ่งแยกทางบัญชีของสหภาพยุโรป.....	90
รูปภาพที่ 6 ผลกระทบของการตั้งราคาโดยอิงกับความยืดหยุ่นของอุปสงค์ ต่อราคาโดยอิงกับ Ramsey-Boiteux Pricing Rule.....	96
รูปภาพที่ 7 การปรับอัตราค่าบริการให้มีความสมดุลกับต้นทุนของประเทศสหรัฐอเมริกา.....	102